

Eläinten terveys ETT ry

EDISTÄMME TUOTANTOELÄINTEN TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA
SEKÄ ALKUTUOTANNON TUOTTAVUUTTA JA ELINTARVIKETURVAL-
LISUUTTA SUOMALAISEN ELINTARVIKEKETJUN KILPAILUKYVYN
TUKEMISEKSI

VUOSIKERTOMUS

2021

ELÄINTEN TERVEYS ETT RY

PL 221, 60101 Seinäjoki

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo

Toiminta-ajatus ja -strategia	1
Toiminnanjohtajan katsaus	2
Hallinto, jäsenistö ja henkilöstö	3
Talous	4
Toiminnan rahoitus	4
Tulos	4
Toimintakatsaus 2021	7
Eläinaineksen tuonnin ohjaus ja tilastointi	7
Rehuihin liittyvä riskienhallinta	8
Kansallisen eläinterveydenhuollon koordinaatio	8
Nautaterveydenhuollon koordinaatio	9
Sikaterveydenhuollon koordinaatio	12
Siipikarjan terveydenhuollon koordinaatio	14
Tautiriskien ja erityistilanteiden hallinta	15
ETT:n hallinnoimat hankkeet	15
ETT:n kansallinen ja kansainvälinen hankeyhteistyö	16
Yhteistyö viranomaisten kanssa	17
Viestintä	18
ETT ry:n hallinnon ja toimintatapojen kehittäminen	18
Henkilöstön koulutus ja osaamisen ylläpitäminen	18
Yhdistyksen tiedot	18

TOIMINTA-AJATUS JA -STRATEGIA

Toiminta-ajatus ja -strategia

Yhdistys edistää tuotantoeläinten terveyttä ja hyvinvointia koordinoimalla kansallista eläinten terveydenhuoltoa sekä ohjaamalla eläinaineksen ja rehujen maahantuontia.

Näillä toimilla hallitaan eläintautiriskejä ja luodaan pohja kotimaisten eläinperäisten elintarvikkeiden turvallisuudelle.

Strategia 2020–2024

ETT ry toteuttaa toiminnassaan viittä ydinprosessiaan arvojensa mukaisesti ja henkilökohtaiset tavoitteet huomioiden. Tärkeimmät sidosryhmät ovat jäsenyritykset, tuottajat ja eläinlääkärit.

Missio=suuri tehtävämme	<ul style="list-style-type: none"> Edistämme tuotantoeläinten terveyttä ja hyvinvointia sekä alkutuotannon tuottavuutta ja elintarviketurvallisuutta suomalaisen elintarvikeketjun kilpailukyvyn tukemiseksi
Visio=mitä haluamme tulevaisuudessa	<ul style="list-style-type: none"> Elintarvikkeiden laatu = Korkeatasoinen ja dokumentoitu eläinten terveys ja hyvinvointi sekä elintarviketurvallisuus pohjoismaisella huipputasolla.
Arvot	<ul style="list-style-type: none"> Osaaminen, avoimuus, yhteistyökyky, vastuullisuus, asiakaslähtöisyys
Ydinprosessit	<ul style="list-style-type: none"> Tarttuvien eläintautien ja tuoteturvallisuusriskien hallinta Turvallinen eläinaineksen tuonti ja kotimaan eläinkauppa Turvallinen rehun käyttö Tuotantoeläinten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä lääkitystarpeen vähentäminen ETT:n järjestelmien kehittäminen tukemaan tilojen kannattavuutta ja tuottamaan kaupallisesti hyödynnettävää tietoa jäsenyrityksille
Henkilökohtaiset tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> Tyytyväinen asiakas ETT on kansallisesti ja kansainvälisesti tunnustettu asiantuntijataho

Toiminnanjohtajan katsaus

Hyvä lukija,

taas on käännetty kalenterin sivua vuodelle 2022 ja on aika katsoa taaksepäin mennyttä vuotta. Jo toinen vuosi pandemian alla on ollut työntäyteinen ja haastavakin. Vuoteen mahtui ETT:n toimialalla niin iloisia saavutuksia kuin pettymyksiäkin. Iloisena saavutuksena jääköön päällimmäisenä mieleen ETT:n sertifikaatin laajeneminen koskemaan myös Nasevaa. Tämä Nasevan sertifiointi on merkittävä osoitus suomalaisen maidon- ja lihantuotannon laadusta ja sen todentamisesta.

Nautarekisterin uudistus ja vaadittavien nautaeläintietojen katselu -valtuutusten saanti suomi.fi-kanavan kautta työllisti Nasevaa ja aiheutti kustannuksia. Uuden rekisterin käyttöönotto siirtyi vuodelle 2022.

Sika-alan eläintautirahastohanke saatiin toimintavuonna päätökseen. Pettymyksen aiheutti se, että yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa suunniteltu tuottajien keskinäinen rahasto ei voinut toteutua Suomen kansallisen vakuutuslainsäädännön vuoksi.

Salmonellan vastustus aiheutti vuonna 2021 huolia. Tiloja, joilla salmonellatartuntoja esiintyi, oli kokonaismäärältään vähän, mutta ne olivat usein isoja yksiköitä. Sika-alan eläintautirahaston kariutumisen myötä tie nousi pystyyn rahaston osalta kaikilla eläinlajeilla. Ryhmävakuutuksia tarjonneet vakuutusyhtiöt ilmoittivat vakuutushintojen noususta ja kiristyneistä vakuutusehdoista. Alkutuotannossa on löydettävä ratkaisuja, joilla elintarviketuotannon salmonellavapaus voidaan jatkossakin säilyttää. Tähän tarvitaan monipuolisia toimia. Alkutuotantotilalla on huolehdittava haittaeläinten torjunnasta ja rehujen suojaamisesta, tartunnan saneeraamiseen tarvitaan riittävät korvausmekanismit ja valtion osallistumista kansanterveystyön kustannuksiin tarvitaan.

Vakavien eläintautien uhkaltakaan ei säästyty. Lintuinfluenssa löysi tiensä suomalaisiin luonnonlintuihin ja tarhattuihin riistalintuihin. Tuotantosiipikarjatilojen tautisuojaus on kaikeksi onneksi ollut riittävällä tasolla, jotta tartunnat tiloilla on vältetty.

Pidetään huoli yhteisestä terveydestä ylläpitämällä tuotantoeläintemme terveyttä ja hyvinvointia - omaa hyvinvointia unohtamatta!

Ina Toppari
Toiminnanjohtaja
24. tammikuuta 2022

Hallinto, jäsenistö ja henkilöstö

Vuosikokous

Yhdistyksessä ylintä päätösvaltaa käyttää vuosikokous. Vuosikokous valitsee yhdistyksen hallituksen ja sille puheenjohtajan. Yhdistyksen vuosikokous pidettiin etäyhteyksin Seinäjoelta 9.3.2021.

Hallitus

Yhdistyksen toimintaa ohjaa hallitus, johon jäsenet valitaan siten, että meijeri-, teurastamo- ja siipikarjateurastamo-/munapakkaamotoimialat ovat mahdollisimman tasapuolisesti edustettuina.

Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Ilkka Pohjamo Valio Oy:stä. Hallitukseen valittiin lisäksi seuraavat seitsemän jäsentä ja seitsemän varajäsentä:

Kjerp Ann-Charlott, Valio Oy

Sarjokari Kristiina, Valio Oy

Mäkelä Ari, Valio Oy

Laitinen Hanna, Valio Oy

Kilpeläinen Sami, Arla Oy

Autere Anu, Ruhan Meijeri Oy (Arla-ryhmä)

Paakkala Olli, HKScan Finland Oy

Jäppilä Veli-Matti, HKScan Finland Oy

Kohtala Jaakko, A-Tuottajat Oy /
Osuuskunta Pohjanmaan Liha

Hassinen Sinikka, A-Tuottajat Oy /
Osuuskunta Pohjanmaan Liha

Gäddnäs Tomas, Snellmanin Lihanjalostus Oy

Partanen Kirsi, Snellmanin Lihanjalostus Oy

Wiro Pekka, Atria-Chick Oy

Hamina Hanna, DAVA Foods Finland Oy,
Kieku Oy, Kurjessuon Munapakkaamo

Hallitus piti vuoden aikana yhteensä kuusi kokousta etäyhteyksin, kaksi sähköpostikokousta ja sekä toiminnankehittämistyöpajan etäyhteyksin.

Jäsenistö

Yhdistyksellä on [varsinaisia jäseniä](#) ja kannattajajäseniä. Vuonna 2021 varsinaisina jäseninä oli 33 (2020: 36) meijeriä, teurastamoa ja munapakkaamoa. Yhdistyksellä oli 147 kannattajajäsentä (2020: 149).

Henkilöstö

[Yhdistyksessä työskentelevät](#) toiminnanjohtaja Ina Toppari, hallintovastaava Marketta Rantala, viisi asiantuntija-eläinlääkärinä Olli Ruoho, Hannele Nauholz, Hertta Pirkkalainen, Erja Tuunainen (Naseva), Vera Talvitie (Sikava) sekä Nasevan ja Sikavan palveluvastaava Nea Niemi ja laatupäällikkö Kati Kastinen. Olli Ruoho toimi myös yhdistyksen varatoiminnanjohtajana. Määräaikaisina hanke-eläinlääkäreinä työskentelevät Joanna Luoma ja Susanna Takaluoma. Rekisterivastaava Paula Halkosaari siirtyi eläkkeelle.

Talous

Toiminnan rahoitus

Yhdistyksen toimintaa rahoitettiin pääasiassa jäseniltä perittävillä jäsen- ja vuosimaksuilla. Yhdistys sai tuloja myös kannattajajäsenmaksuina sekä luennointi-, tiedotus- ja asiantuntijapalvelutuottoina. Käynnissä oleviin [hankkeisiin](#) saatiin avustuksia.

Jäsen- ja vuosimaksutuotot

ETT:n jäsenmaksu vuonna 2021 oli 22,00 € /jäsenmaksuyksikkö (2020: 22,40 €). Yksi jäsenmaksuyksikkö vastasi tuottajille v. 2020 tilitettyä alkavaa 165 000 €. ETT:n varsinaisten jäsenten yhdistykselle maksamat jäsenmaksut olivat yhteensä 251 200,92 € (2020: 249 986,12 €).

Sikavan toimintaa rahoitettiin jäsenten maksamilla vuosimaksuilla, jotka olivat yhteensä 223 413,80 € (2020: 243 219,16 €).

Nasevan toimintaa rahoitettiin siten, että meijereiden osuus oli 2/3 ja teurastamoiden osuus 1/3 kokonaiskustannuksista. Vuosimaksu jaettiin Nasevan jäsenmeijereiden ja jäsenteurastamoiden kesken tuottajille tilitettyjen maitolitrojen ja naudanlihakilojen suhteessa ja sitä perittiin yhteensä 285 000,02 € (2020: 307 000,19 €).

Kannattajajäsenmaksutuotot

Yhdistyksen saamat kannattajajäsenmaksutuotot olivat 32 400,08 € (2020: 32 980,81 €).

Varsinaisen toiminnan tuotot

Varsinaisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 295 880,50 € (2020: 409 375,89 €), josta saatujen avustusten ja tukien osuus oli 195 276,48 € (2020: 194 726,80 €).

Tulos

Koko yhdistyksen tulos oli alijäämäinen -129 077,96 € (2020: 90 012,14 €). Se muodostui kustannuspaikoittain (sis. alakustannuspaikat) seuraavasti:

ETT:n alijäämä -71 734,25 € (2020: ylijäämä 18 034,37 €)

Sikavan alijäämä -80 364,15 € (2020: ylijäämä 26 914,04 €)

Nasevan ylijäämä 23 020,44 € (2020: ylijäämä 45 063,73 €)

Pirjo Kortesiemenen muistorahasto

Muistorahastotilille on kertynyt varoja 32 489,07 € (2020: 32 489,07 €). Varoja ei käytetty tilikauden aikana.

Tilintarkastus

Yhdistyksen tilintarkastajana toimi KHT-yhteisö Ernst & Young Oy, Seinäjoki.

Tase

	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	10 253,60	13 426,22
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	10 253,60	13 426,22
Pysyvät vastaavat yhteensä	10 253,60	13 426,22
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Pirjo Korttesniemen muistorahasto	32 489,07	32 489,07
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	32 489,07	32 489,07
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	6 827,44	10 062,19
Muut saamiset	91 012,25	0,00
Siirtosaamiset	41,70	0,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	97 881,39	10 062,19
Saamiset yhteensä	130 370,46	42 551,26
Rahat ja pankkisaamiset	351 140,46	557 315,66
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	481 510,92	599 866,92
VASTAAVAA YHTEENSÄ	491 764,52	613 293,14
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Liittymismaksut	74 587,32	74 087,32
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	359 920,74	269 908,60
Tilikauden tulos	-129 077,96	90 012,14
Oma pääoma yhteensä	305 430,10	434 008,06
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Pirjo Korttesniemen muistorahasto	32 489,07	32 489,07
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	32 489,07	32 489,07
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	3 890,29	1 147,96
Muut velat	29 962,07	28 968,89
Siirtovelat	119 992,99	116 679,16
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	153 845,35	146 796,01
Vieras pääoma yhteensä	186 334,42	179 285,08
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	491 764,52	613 293,14

Tuloslaskelma

	1.1.2021 - 31.12.2021	1.1.2020 - 31.12.2020
Varsinaisen toiminnan tuotot	295 880,50	409 375,89
Luennointitoiminta	3 482,40	8 056,63
Tiedotustoiminta	600,00	990,00
Asiantuntijapalvelut	94 521,62	202 602,46
Saadut avustukset ja tuet	195 276,48	194 726,80
Muu varsinainen toiminta	2 000,00	3 000,00
Varsinaisen toiminnan kulut	-1 216 955,28	- 1 152 546,91
Henkilöstökulut	-799 355,64	-723 905,78
Poistot	-3 417,87	-4 475,42
Muut kulut	-414 181,77	-424 165,71
Tuotto-/kulujäämä	-921 074,78	-743 171,02
Varainhankinta	792 014,82	833 186,28
Varainhankinnan tuotot	792 014,82	833 186,28
Tuotto-/kulujäämä	-129 059,96	90 015,26
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	-18,00	-3,12
Korkokulut	-18,00	-3,12
Tilikauden alijäämä (ylijäämä)	-129 077,96	90 012,14

Toimintakatsaus 2021

Eläinaineksen tuonnin ohjaus ja tilastointi

21.4.2021 alkaen alettiin soveltaa EU:n eläinterveys säännöstöä (EU) 2016/429 asetuksineen. ETT informoi sidosryhmiä lainsäädännön muutosten vaikutuksista eläinten sisämarkkinakauppaan, tuontiin, vientiin ja keinolliseen lisäämiseen mm. ETU-asiantuntijaryhmien, ohjeistusten ja tiedotuksen kautta. ETT:n tuontiohjeet päivitettiin vastaamaan lainsäädännön muutoksen aiheuttamaa elinkeinon omavalvonnan tarvetta.

Pohjoismaainen yhteistyökokous vastaavien organisaatioiden kanssa siirtyi covid-19-tilanteen vuoksi seuraavalle vuodelle. Kokous on tarkoitus järjestää Suomessa ETT:n koollekutsumana.

Tuotantoeläinten tuonnin ohjaus ja tilastointi kuuluu yhdistyksen perustehtäviin. Valtaosa vuoden 2021 tuotantoeläinten ja eläinaineksen tuonneista (taulukko alla) toteutui ETT:n ohjeiden mukaisesti.

- Suomeen tuotiin Ruotsista uusi lammasrotu, Walliser Schwarznasenschaf (Valais Blacknose).
- Nautailoille tuotiin vain liharotuisia eläimiä (CH, LI). Maitorotuisia hiehoja (AY, HO) tuli vain hiehoasemalle alkionsiirtotoimintaa varten Ruotsista.
- Suurin osa broilereiden siitosmunista, jotka kaikki tuotiin ETT:n ohjeiden mukaan, haudottiin Suomessa untuvikkovientiä varten. Munintakanojen tuotantopolven siitosmunatuonnissa ei noudatettu ETT:n ohjeita.
- Aikaisempien vuosien tapaan Norjasta ja Tanskasta yhdelle karjuasemalle keinosiemennystoimintaan tuotujen karjujen lisäksi tuotiin yhdelle tilalle ensikoita Norjasta.

Tuonti 2021	Hollanti	Norja	Ruotsi	Tanska	UK	Itävalta	Espanja	Ranska (siitosmunat UK:sta)	Kaikki yhteensä
Alpakka					3				3
Lammas			8						8
Nauta		5	44						49
Liharodut		5	6						11
Maitorodut			38						38
Siipikarja	31 622		761 436	16 387 960	21 270	151 800	3 856	2 340	17 360 284
Broileri			761 436	16 387 960		151 800			17 301 196
tp siitosmunat				16 387 960		151 800			16 539 760
vp untuvikot			761 436						761 436
Kalkkuna					11 270			2 340	13 610
vp untuvikot					11 270			2 340	13 610
Munintakana	31 622				10 000		3 856		45 478
ivp untuvikot							2 096		2 096
vp untuvikot	31 622				10 000		1 760		43 382
Sika		641		97					738
Kaikki yhteensä	31 622	646	761 488	16 388 057	21 273	151 800	3 856	2 340	17 361 082

Taulukko: ETT:n ohjeiden mukainen eläinten tuonti Suomeen 2021

Rehuihin liittyvä riskienhallinta

Eläinten terveys ETT ry ylläpitää positiivilistaa rehualan yrityksistä, jotka sitoutuvat positiivilistan sääntöihin ja osoittavat riskinhallintakykynsä salmonellan suhteen yli lakisääteisen tason menevin vapaaehtoisin toimin. Positiivilistatoiminta jatkui vuonna 2021 edellisvuosien tapaan. Listalle hyväksyttiin yksi uusi rehualan toimija ja yksi yritys fuusioitui toiseen listalla olevaan yritykseen, joten vuoden lopussa positiivilistalla oli yhteensä 49 rehualan toimijaa. Lista julkaisiin säännöllisesti Maaseudun Tulevaisuudessa ja Landsbygden Folkissa sekä ETT:n verkkosivuilla.

ETT järjesti perinteisen [Rehuseminaarin](#) yhteistyössä Ruokaviraston rehuvalvonnan kanssa. Covid-19-tilanteesta johtuen tilaisuus pidettiin etäyhteyksin, ja osallistujia oli 139. Rehuseminaarissa mm. esiteltiin suunnitelma positiivilistan sääntöjen uudistamiselle.

Rehualan toimijoiden auditointeja ei toimintavuonna tehty pandemiatilanteen vuoksi.

Kansallisen eläinterveydenhuollon koordinointi

ETT koordinoi nautojen, sikojen ja siipikarjan terveydenhuoltoa Suomessa. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ja sen dokumentointi huomioidaan eläinlajikohtaisesti terveydenhuollossa ja tietojärjestelmien kehittämisessä.

ETT:n asiantuntijat osallistuvat myös muihin kansallisen eläinterveydenhuollon koordinointiin liittyviin asiantuntijatyöryhmiin kuten:

- Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta
- Maitohygienialiiton johtokunta (ulkopuolinen asiantuntija)
- LaatuNet -ympäristöterveydenhuollon laadunhallintajärjestelmän laatuneuvosto
- Helsingin yliopiston koordinoima ETU-lammas- ja vuohieläinlääkäriryhmä

Mikrobilääkeresistenssin torjunnan kansallisen toimintaohjelman 2017–2021 edellyttämien toimenpiteiden toteutusta jatkettiin. Toimintavuoden aikana järjestettiin mm. koulutusta eläinlääkäreille ja muille toimijoille antibioottien hallitusta käytöstä. Tilatason tautisuojausten arviointia edistettiin mm. integroimalla Biocheck.UGent®- tautisuojausten arviointimenetelmä Nasevaan. ETT:n Ruokaketjuhankkeen puitteissa järjestettiin Biocheck-koulutuksia nauta-, sika- ja siipikarjatilojen tautisuojauksesta ja sen arvioinnista toimien yhteistyössä Gentin yliopiston kanssa. Laajakirjoisten antibioottien käyttöä sioille rajoitettiin alan yhteisellä päätöksellä lopettamalla poikkeuslupien myöntäminen fluorokinolonien sekä kolmannen ja neljännen polven kefalosporiinien käytölle Sikavan kansallisen tason ja erityistason pitopai-koissa vuoden 2021 heinäkuun alusta alkaen.

ETT toteutti loppuvuodesta Sikavan ja Nasevan käyttäjäkyselyn. Kyselyyn vastasi lähes 400 käyttäjää. Keskitettyä terveydenhuollon tietokantaa ja tietojen hyödyntämistä ruokaketjun tarpeisiin pidettiin hyvänä asiana, kun taas kehitystä toivottiin lääkitystietojen tallennusosion käytettävyyteen ja tietokannasta saatavaan raportointiin.

Nautaterveydenhuollon koordinaatio

Lähes kaikki Suomen maidontuotantotilat kuuluvat nautaterveydenhuollon piiriin. Vuonna 2021 terveydenhuollon kattavuus parani myös emolehmiätilojen osalta, mutta on edelleen hie-
man alhaisempi kuin muilla tuotantosuunnilla.

[Nautaterveydenhuollon tavoitteena](#) on:

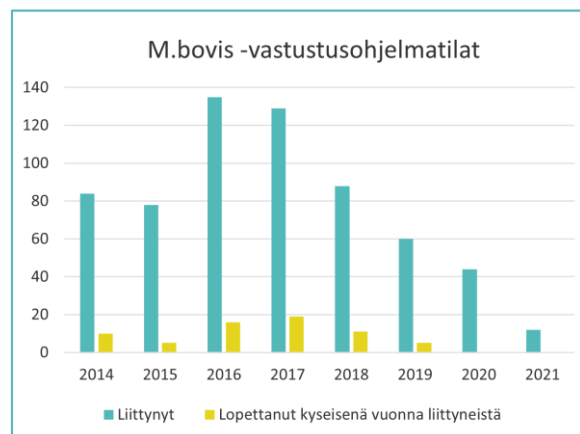
- Tuotannon kannattavuuden parantaminen
- Tautitilanteen seuranta ja valvonta sekä tautien ennaltaehkäisy
- Lääkkeiden käytön seuranta / hallittu käyttö
- Eläinten hyvinvoinnin edistäminen
- Tiedon kerääminen ja sen hyödyntäminen
- Laatu ja kuluttajaturvallisuus
- Lainsäädännön toteutumisen edistäminen

Tavoitteiden toteutumista edistettiin Nasevan [ETU-nautaeläinlääkäriryhmän](#) ja sen asettamien pientyöryhmien sekä [ETU-lypsykarja-](#) ja [ETU-lihanauta-](#)asiantuntijaryhmien yhteistyöwebinaarin toiminnan kautta. Puheenjohtajina ETU-nautaeläinlääkäriryhmässä toimivat Olli Ruoho ja Hertta Pirkkalainen. Vasikoiden ja nautojen hyvinvoinnin edistämiseksi ja hyvinvointimittarien kehittämiseksi käytiin laajaa keskustelua nautaterveydenhuollon työryhmien kesken. Työryh-
mät keskittyivät erityisesti vasikkakasvatukseen ja -välityksen hyvinvointitekijöiden edistämi-
seen. Lypsylehmien ja lihanautojen hyvinvointimittareille luotiin pohjaa yhteistyössä Valion, LUKEn ja Helsingin yliopiston kanssa. Hyvinvointimittareiden rakentaminen ja antibioottien käyttömäärien raportointi Naseva-järjestelmässä vaativat vielä lisäselvitystä [ETT:n Ruokaketjuhanke 3 "Kansalliset laatu järjestelmät osana kestävä ruokajärjestelmää"](#) hankkeessa asetet-
tujen tavoitteiden mukaisesti.

Eläinlääkäreiden ja tuottajien [koulutus](#) keskittyi nautojen hyvinvoinnin ja hallitun antibioottien käytön lisäksi Nasevan ja Biocheck-tautisuojausarvioinnin käytön opastamiseen ja laadunhal-
lintaan, sekä tuottajille suunnattuun laajaan webinaarisarjaan "[Ota koppi nautaterveydestä](#)".

Tautivastustus

[M. bovis -vastustusohjelmassa](#) oli vuoden lo-
pussa yhteensä 563 aktiivista tilaa, joista 12
liittyi ohjelmaan vuoden 2021 aikana. Koko
ohjelman aikana siitä on eronnut tai toimin-
tansa lopettanut 66 tilaa.

TOIMINTAKATSAUS 2021

ETT / Naseva subventoi lypsykarja- ja emolehmätilojen pälvisilsasaneerauksia tietyin ehdoin korvaamalla puolet saneeraukseen liittyvien rokotusten rokotekuluista. [ETT:n pälvisilsasaneerausohjelmassa](#) oli vuoden 2021 lopussa mukana 42 lypsykarja- ja 6 emolehmätilaa. Pälvisilsarokotteen saatavuudessa oli alkuvuodesta ongelmia, jolloin usean tilan pälvisilsasaneerauksen aloitus viivästyi muutamalla kuukaudella.

Nautojen hyvinvointi

Keskustelu nautojen hyvinvointiasioista, kuten hyvinvointimittareista ja niiden painoarvoista, käsiteltiin RKH3-hankkeen puitteissa mm. lehmien, vasikoiden ja lihanautojen osalta. Ohjeistusta vasikoiden eläinliikenteeseen liittyen valmisteltiin seuraavaa vuotta varten.

Naseva – nautatilojen terveydenhuollon seurantajärjestelmä

Nasevan toiminta perustuu ETT:n strategiaan valintoihin ja prosessien mukaiseen toimintaan. Vuonna 2021 Nasevan kattavuus parani kaikkien tuotantomuotojen osalta, mikä edisti terveydenhuollon tavoitteiden toteutumista.

Nasevan yhteistyösopimus Faba Osuuskunnan, Mtech Digital Solutions Oy:n ja ProAgraria Keskuksen Liitto Ry:n kanssa päivitettiin vuonna 2021.

Nasevan johtoryhmä

Nasevan toimintaa hallinnoi ETT ry:n alaisuudessa toimiva [johtoryhmä](#), johon kuuluvat jäsenmeijereiden ja -teurastamoiden edustajat, jotka valitaan vuosittain ETT:n hallituksen järjestäytymiskokouksessa. Johtoryhmän puheenjohtajana toimi Kristiina Sarjokari, Valio Oy. Nasevan johtoryhmä piti 11 kokousta etäyhteyksin. Nasevan säännöt päivitettiin vastaamaan Nasevan toimintaa vuoden 2021 lopussa.

Nasevan toiminta ja keskeiset tulokset

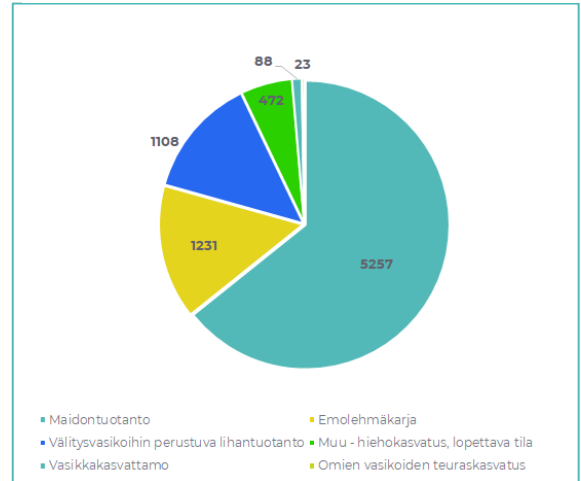
Toiminnan tavoitteista on sovittu toimintasuunnitelmassa nautaterveydenhuollon kansallisen tason tavoitteiden pohjalta. Toimintasuunnitelman mukainen toiminta toteutui lukuun ottamatta joitakin koulutustilaisuuksia ja sidosryhmätapaamisia kokoontumisrajoituksista johtuen.

Naseva-rekisterin teknisestä ylläpidosta vastasi Mtech Digital Solutions Oy. Biocheck.UGent® tautisuojausten arviointimenetelmän ohjelmointi osaksi Nasevaa valmistui maaliskuussa. Lisäksi Nasevaan luotiin kuolleisuuden tarkastelua varten tilakohtaisia kuvaajia ja toteutettiin muita työkaluja raportoinnin tueksi. Ruokaviraston uuden nautarekisterirajapinnan käyttöönotto siirtyi vuoden vaihteesta vuoden 2022 maaliskuulle. Rajapinta mahdollistaa nautarekisteritiedon lisäksi Ruokaviraston laboratoriotutkimustulosten tiedonsiirron Naseva-järjestelmään.

TOIMINTAKATSAUS 2021

Tilan ja eläinlääkärin välinen terveydenhuoltosopimus on yksi Naseva-rekisterin toiminnan perusteista. Naseva-sopimus oli vuoden 2021 lopussa 8179 pitopaikalla ja 7663 tilalla (7763 v. 2020). Nasevatilojen määrä väheni 1,3 % johtuen lopettaneista tiloista. Nasevan laatutavoitteena oli terveydenhuoltosopimusten määrän lisääminen 10 %:lla kunnes saavutetaan vähintään 90 % kattavuus kaikkien tuotantosuuntien osalta. [Nasevan kattavuus](#) nousi lypsykarjatilojen osalta 4 prosenttiyksikköä ja on nyt noin 96 % (92,4 % v. 2020). Vuoden lopussa kaikista tiloista 87 % (83,2 % v. 2020) ja emolehmätiloista vain 58,4 % (55,6 % 2020) kuului Nasevaan. ProAgrian tuotannonseurantaan kuuluvista tiloista lähes 100 % oli mukana Nasevassa.

Kuva: Pitopaikkojen jakautuminen eri tuotantomuotojen välillä

Nautaterveydenhuollon laadunhallinnan edellytyksenä on, että eläinlääkäri tekee tilalle vuosittain vähintään yhden terveydenhuoltokäynnin ja laatii terveydenhuoltosuunnitelman. Vuosikatsauskäynnejä tehtiin yhteensä 6792 kpl (7013) 570 eläinlääkärin voimin. Terveydenhuollon vuosikatsauskäynnit tehtiin 88,6 %:lla tiloista tavoitellun 12 kk:n sisällä edellisestä käynnistä ja 91,9 % 13 kk:n kuluessa. Terveydenhuoltokäynnit painottuivat ensimmäiselle ja viimeiselle vuosineljännekselle.

Nasevan tavoitteena oli seurata lääkitsemistietojen tallentamista. Lääkitsemistiedot siirtyvät Nasevaan suoraan eläinlääkäriohjelmista. Eläinlääkärit vastasivat 38 % Nasevaan lähetystä tiedosta. Vuoden alussa tuottajat kirjasivat itse 62 % hoitotiedoista Minun maatilani -ohjelmiston kautta tai suoraan Nasevaan. Nasevan hoitotietoihin alettiin siirtää myös sorkkahoitotietoja Faban tietojärjestelmistä vuoden 2021 alusta. Nasevan vuosikatsausarvioiden mukaan lääkitys-tenkirjauskäytännöt todettiin hyväksi 78 %:lla tiloista.

Nasevan laatujärjestelmä ja sen mittarit

ETT:lle myönnetty [ISO-laatusertifikaatti](#) laajeni keväällä 2021 koskemaan Naseva-järjestelmän mukaisia terveydenhuoltopalveluita tuotantoeläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä elintarviketurvallisuuden edistämiseksi.

Johdonkatselmuksia pidettiin kuluneen vuoden aikana kolme kertaa. Koko laadunhallintajärjestelmä katselmoitiin keväällä, jolloin kerrattiin yleisiä laadunhallinperiaatteita ja aiemmin valittuja laatupolitiikan suuntaviivoja.

Laadunhallinnan kannalta oleellisia raportteja luotiin ja kehitettiin edelleen. Tietoa nautaterveydenhuollosta ja sen tavoitteiden toteutumisesta on tallennettu ETT:n verkkosivuston [Sertifioitu laatu -sivulle](#).

Sikaterveydenhuollon koordinaatio

Yli 95 % kaupallisesta sianlihantuotannosta kuuluu sikaterveydenhuollon piiriin. Yksittäisten sikatilojen lisäksi sikaterveydenhuollon toimet ulottuvat vakavien eläintautien kuten afrikkalaisen sikaruton vastustukseen.

[ETU-sika-asiantuntijaryhmä](#) linjaa sikaterveydenhuollon toimintaa. Vuonna 2021 ETU-sika-asiantuntijat kokoontuivat kaksi kertaa etäyhteyksin. Kokouksissa käsiteltiin mm. Sikavan luokitusmuutoksia, sikojen tautitilannetta sekä muita ajankohtaisia asioita. ETT:n sikaeläinlääkäriryhmän toiminta on keskittynyt eläinlääkärin toimialaan liittyviin kokonaisuuksiin, kuten terveydenhuoltosuunnitelman arviointiohjeen sisältöön, rokotosohjeisiin ja sikojen sisämarkkinatuonnin ehtoihin.

Vuoden 2021 aikana järjestettiin useita koulutuswebinaareja eläinlääkäreille ja tuottajille. [RKH3 -hankkeeseen liittyvien koulutuksien](#) lisäksi eläinlääkäreille järjestettiin kaksi Sikavan peruskoulutusta ja kaksi uuteen terveydenhuoltosuunnitelmaan liittyvää koulutusta. Lisäksi Sikavan asiantuntijaeläinlääkäri ja hanke-eläinlääkäri osallistuivat luennoitsijoina Suojaa SiKana -hankkeen järjestämiin koulutuksiin liittyen tilatason tautisuojaukseen.

Sikava - sikaloiden terveyslukitusrekisteri

Sikarekisterissä olevista sikojen pitopaikoista 87 % kuului Sikavaan vuoden 2021 alussa. Toimintansa lopettaneita sikaloita poistettiin Sikavasta. Kaupallisesta sianlihantuotannosta arviolta yli 95 % kuuluu Sikavaan. Vuonna 2021 terveydenhuoltokäyntejä tehtiin 4 445 kpl, kun pitopaikkoja oli Sikavassa vuoden päättyessä 984. Pitopaikkojen määrä on laskenut vuosittain (5 % vuodesta 2020) tilojen lopettaessa toimintaansa.

Sikavan toimintaan kuuluu sikojen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä tautien hallinta, rekisterin kehittäminen ja pitopaikkojen ajantasainen terveyslukitus. Sikavan hallinto ja toiminta perustuvat [ISO9001-standardin](#) mukaiseen laadunhallintajärjestelmään. Sikaloiden terveyslukitusehtojen täyttymistä seurataan ajantasaisesti.

Sikavan johtoryhmä

Sikavan toimintaa hallinnoi ETT ry:n alaisuudessa toimiva [johtoryhmä](#), johon kuuluu Sikavan jäsenenä toimivien teurastamoalan yritysten edustajat sekä ETT:n toiminnanjohtaja. Johtoryhmän puheenjohtajana toimi Taneli Tirkkonen (A-Tuottajat Oy ja Osuuskunta Pohjanmaan Liha). Sikavan toimihenkilöt osallistuivat johtoryhmän kokouksiin. Johtoryhmä kokoontui 12 kertaa etäyhteyksin. Lisäksi pidettiin kaksi sähköpostikokousta.

Sikavan toiminnan kehittäminen

Sikavan toimintaa kehitettiin vuoden 2021 toimintasuunnitelman mukaan, jonka tavoitteet toteutuivat pääsääntöisesti. Sikavan rekisterin teknisestä ylläpidosta vastasi Mtech Digital Solutions Oy.

Uusi terveydenhuoltosuunnitelmalomake otettiin käyttöön syyskuussa. Hyvinvointi-indeksin laskentaa kehitettiin ottamalla mukaan uusia havaintoja terveydenhuoltokäyntilomakkeista. Raja-arvot eivät jatkossa muutu joka ajon yhteydessä, joten indeksin tuloksen kehittymistä voidaan seurata pitopaikoittain. Uudistukset otetaan käyttöön ensimmäisen kerran helmikuun 2022 indeksilaskennassa.

Pitopaikkakohtaisen antibioottien käytön kuvaajan suunnittelu aloitettiin. Luovutettujen lääkkeiden tiedonsiirto rajapinta eläinlääkäriohjelmistoista Sikavaan valmistui. Lääkitsemistiedon siirron onnistumista tuotannonhallintaohjelmista seurattiin kuluneen vuoden aikana säännöllisesti.

Sikavan laatu järjestelmään liittyvät toimet ja mittarit

Sikavan laatu järjestelmän sertifiointiin sisältyvä toiminta kattaa Sikava-järjestelmän mukaiset kansalliset eläinten terveydenhuoltopalvelut tuotantoeläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä elintarviketurvallisuuden edistämiseksi. Terveydenhuoltokäyntien sisäisiä auditointeja toteutettiin suunnitelman mukaisesti kymmenen kappaletta. Auditoinneilla esiinnoukseita kehittämiskohteita huomioitiin mm. Sikavan peruskoulutuksessa.

Sikavan laatu järjestelmän mittareita ovat Sikavan jäsenteurastamoiden sopimuspitopaikkojen lukumäärä kansallisella tasolla sekä vastuullisen tuotannon raja-arvojen ylittäminen. Tavoitteena on, että 100 % jäsenyritysten sopimustuottajien pitopaikoista olisi kansallisella tasolla. 31.12.2021 kansallisella tasolla oli 92 % pitopaikoista. Vastuullisen tuotannon mittarien (VTM) tavoitteena on, että 95 % pitopaikoista alittaisi asetetut raja-arvot. Toteutunut arvo (93 %) jäi muutamaa prosenttiyksikköä alhaisemmaksi kuin asetettu tavoite. Terveydenhuoltokäyntien tallennusviivettä seurataan Sikavassa omavalvontana. Vuonna 2021 tallennusviiveiden keskiarvo pysyi alle 10 vrk:n tavoitteessa.

Sikavan kansallisen, sertifioidun laatu järjestelmän dokumentteja täydennettiin Laatu vastuu materiaalien osalta [Sertifioitu laatu](#)-sivustolle.

Eriytilanteiden hallinta ja koordinointi

Sikavaan kuuluville pitopaikoille kirjattiin 70 uutta [eriytilannetta](#) vuonna 2021. Näistä 52 liittyi eläintauteihin. Salmonella todettiin 12 pitopaikassa ja sikadysenteria kahdessa pitopaikassa. Kapia ja porsasyskää ei todettu. Vastuullisen tuotannon mittarien ylitykseen liittyi 18 erityistilannetta.

Siipikarjan terveydenhuollon koordinaatio

Toimintavuotta leimasi vakava lintuinfluenssatilanne Euroopassa. Suomessa todettiin historian ensimmäinen siipikarjatilaksi luokitellun yksikön korkeapatogeeninen lintuinfluenssatapaus fasaanitarhassa. Muu siipikarjatuotanto välttyi tartunnalta, vaikka luonnonvaraisissa linnuissa esiintyi ennätyksellisen paljon tartuntoja. ETT osallistui aktiivisesti Ruokaviraston asettaman lintuinfluenssan ja Newcastlel taudin asiantuntijaryhmän toimintaan (20 kokousta vuonna 2021).

Siipikarjatilojen tautisuojaus oli vahvasti esillä ETT:n tiedotuksessa ja koulutuksessa. ETT järjesti Ruokaketjuhanke 3:n puitteissa koulutuksen munintakanaloiden tautisuojauksesta ja sen arvioinnista sekä eläinlääkäriskoulutuksen siipikarjatilojen tautisuojauksesta ja salmonellavalvonnasta.

ETT koordinoi siipikarjan kansallista terveydenhuoltoa Suomessa. Toimintaa linjaa kaksi asiantuntijaryhmää, [ETU-lihasiipikarja- ja ETU-muna-asiantuntijaryhmä](#). Molemmat ryhmät pitivät toimintavuoden aikana kaksi omaa ja yhden yhteiskokouksen. Lisäksi ETU-siipikarjaeläinlääkäriryhmä kokoontui kerran vuonna 2021.

Siipikarjaterveydenhuollon toimia toteutettiin ETU-siipikarja-asiantuntijaryhmien toimintasuunnitelmien mukaisesti.

[ETU-lihasiipikarja-asiantuntijaryhmän toimintasuunnitelma 2021](#)

[ETU-muna-asiantuntijaryhmän toimintasuunnitelma 2021](#)

Siipikarjaterveydenhuollon koordinaatioon kuului keskeisesti siipikarjatuotannon laatua kuvaavan tiedon keruu, tilastointi ja raportointi. Näitä kehitettiin ETT:n Ruokaketjuhanke 3:n puitteissa. ETT kokosi kansallista tilastoa broilereiden sekä uutena nyt myös broileriemojen ja kalkkunoiden terveyttä ja hyvinvointia kuvaavista tiedoista 2021.

[Broilereiden jalkapohjaterveys Suomessa 2012–2021](#)

[Antibioottien käyttötarve broilerintuotantoketjussa 2007–2021](#)

[Antibioottien käyttötarve kalkkunantuotantoketjussa 2007–2021](#)

[Antibioottien käyttötarve kananmunantuotantoketjussa 2018–2021](#)

Elinkeinon toimia antibioottien vastuullisen käytön edistämiseksi Suomessa esiteltiin RKH3:n puitteissa maailmanlaajuisessa virtuaalikonferenssissa "5th International Conference on Responsible Use of Antibiotics in Animals" 7.-9.6.2021 posterin muodossa:

[The measures of the industry to promote responsible use of antibiotics in Finland](#)

ETT osallistui Pohjoismaisille siipikarjapäiville (Nordic Poultry Conference) Oslolla 9.-11.11.2021, missä ETT:n edustaja piti esityksen siipikarjan terveystilanteesta Suomessa 2021. Suomalaisen siipikarjan ja sikojen terveyttä ja hyvinvointia esiteltiin mm. EU:n ja Korean vapaakauppasopimuksen 10-vuotisjuhlawebinaarissa 29.11.2021.

Tautiriskien ja erityistilanteiden hallinta

Tilatason tautisuojausten tasoa edistettiin muun muassa Biocheck.UGent® -arviointikoulutusten avulla sekä lukuisissa muissa koulutuksissa. Nautapuolella subventoitiin edelleen lypsykarja- ja emolehmätilojen pälvilsasaneerauksia ja *M. bovis* – vastustusohjelma pyöri suunnitellusti. ETT:n asiantuntijaeläinlääkärit konsultoivat eri tilanteissa tautiriskien hallintaa koko alkutuotantoketjussa. Osana Ruokaketjuhanke 3:sta aloitettiin salmonellasaneerausverkoston kehittäminen ja koottiin tietoja salmonellasaneerauksista sekä tartuntaan johtaneista olosuhteista.

ETT osallistui useiden salmonella- ja sikadysenteriatilojen saneeraukseen vuonna 2021. Tilakäyntejä tehtiin yhteensä 92 kpl, joista:

- 45 tilakäyntiä 9 sikasalmonellatilalle
- 7 tilakäyntiä kahdelle sikadysenteriatilalle
- 28 tilakäyntiä 19 nautasalmonellatilalle
- 12 tilakäyntiä viidelle siipikarjasalmonellatilalle

Salmonellasaneeraus saatiin päätökseen vuoden 2021 aikana 19 nautatilalla, 5 siipikarjatilalla ja 5 sikatilalla. Parilla tilalla tartunta uusi saman vuoden aikana.

Edellä mainitun lisäksi konsultoitii salmonellariskin hallintaa yhdessä turkisrehukeskuksessa ja turkiseläinrehun tuotantoketjussa.

ETT:n hallinnoimat hankkeet

RKH3 Kansalliset laatu järjestelmät osana kestävä ruokajärjestelmää

Hankkeen tavoitteena on kehittää maito- ja lihaketjujen kansallisia laatu järjestelmiä, edistää tautisuojausta ja kouluttaa tuottajia ja eläinlääkäreitä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Hankkeessa toteutettiin useita toimenpiteitä, kuten Nasevan laatu järjestelmän sertifiointi, [Ota koppi nautaterveydestä](#) -webinaarisarja ja tuotannonalakohtainen ([nauta](#), [sika](#) ja [siipikarja](#)) opas haittaeläimiltä suojautumiseksi. Lisäksi pidettiin koulutuksia mm. Biocheck.UGent®-tautisuojausten arvioinnista, hallitusta lääkkeiden käytöstä nauta- ja sikatiloilla, Sikavan luokitusperusteista ja hyvinvointi-indeksin muutoksista. Hankkeen toimenpiteitä on esitelty Ruokaviraston ja ETT:n uutiskirjeissä, alan lehdissä ja jäsenyritysten viestinnässä sekä Eläinlääkäripäivillä. Hankkeen ohjausryhmä kokoontui Teamsilla kerran vuoden aikana. Hankeaika on 1.4.2020-31.7.2022.

[Lisätietoa ETT:n Ruokaketjuhanke 3:sta](#)

Salmonellatartuntariskien hallinta sikaloissa ja sika-alan eläintautirahaston valmistelu -hanke

Hanke päättyi 31.12.2021 ja hankkeen loppuseminaari pidettiin etäyhteyksin 1.12.2021. Hankkeen tulokset on esitetty [loppuraportissa](#).

Tarikko – broileritilojen tautiriskien kartoitus ja hallinta -hanke

ETT käynnisti 1.11.2021 maa- ja metsätalousministeriön rahoituksella Tarikko – broileritilojen tautiriskien kartoitus ja hallinta -hankkeen. Hankkeessa tehdään Biocheck- tautisuojausten arviointeja suomalaisille broileritiloille. Arviointien tuloksia hyödynnetään tautisuojausten

parantamiseen ja vertailuun pitopaikkojen välillä. Toimintavuoden aikana rekrytoitiin kaksi hankevastaavaa, jotka aloittavat työnsä vuonna 2022.

ETT:n kansallinen ja kansainvälinen hankeyhteistyö

- Suojaa SiKana – sika- ja siipikarjatilojen tautiriskienhallinnan kehittämishankkeessa osallistuttiin hankkeen toteutukseen asiantuntijoina sekä ohjaus- ja seurantaryhmän toimintaan.
- Terve karja kannattaa -hankkeen ja ÄlyNauta-hankkeen kanssa tehtiin yhteistyöluentoja Biocheck.UGent® -tautisuojausarviointiin liittyen.
- Luonnonvarakeskus LUKEn "Eläinten hyvinvointimerkintä suomalaisen eläintuotannon kilpailukyvyyn ja laadun edistäjänä" -hankkeeseen osallistuttiin ohjausryhmätyöskentelyn ja merkin kriteerien valmistelun ja Lintuinfluenssan leviämiseen vaikuttavien riskitekijöiden kartoitus ja sen alueellinen ja ajallinen esiintyminen Suomen kananmuna- ja broilerituotannossa kommentoinnin osalta.
- VN TEAS -rahoitteisessa "[Salmonellan leviäminen suomalaisille nauta- ja sikatiloille](#)" -hankkeessa kartoitettiin syitä salmonellan leviämiseen yhteistyössä Ruokaviraston kanssa
- KRYPTO-hankkeessa selvitettiin syitä kryptosporidien leviämiseen nautatiloille. Hankkeen toteuttavat yhteistyössä ETT:n kanssa Ruokavirasto, Terveystieteiden tutkimuskeskus, Työterveyslaitos, Helsingin yliopisto, Valio Oy ja EU:n loistautien vertailulaboratorio.
- EU COST SOUND -hankkeessa (COST Action CA17110, Standardizing Output-based surveillance to control Non-regulated Diseases of cattle in the EU) ETT:n edustajat osallistuiivat muun hanketyön ohella yhdessä Ruokaviraston edustajien kanssa tieteellisen artikkelin kirjoittamiseen nautojen tarttuvien tautien vastustamisesta Suomessa: [Overview of Control Programs for Cattle Diseases in Finland](#)
- EU COST Biosecurity -hanke (COST Action CA20103 - Biosecurity Enhanced Through Training Evaluation and Raising Awareness) käynnistyi, ja Suomea hankkeessa edustavat ETT ja LUKE.
- Kohti ICT:n täysimittaista hyödyntämistä kestävän maito- ja lihakarjatalouden arvoketjuissa – SustainIT (Oulun yliopisto)

Lisäksi osallistuttiin usean hankkeen ohjausryhmään:

- Bioturvallisuus – elinehto tulevaisuuden sikatiloille (Satafood Kehittämisyhdistys ry ja Finnpig Oy)
- ETKO-Eläinterveyttä ja ekonomiaa (Savonia)
- Kolibasilloosin hallinta siipikarjan tuotantoketjussa -hanke (Ruokavirasto)
- Lintuinfluenssan leviämiseen vaikuttavien riskitekijöiden kartoitus ja sen alueellinen ja ajallinen esiintyminen Suomen kananmuna- ja broilerituotannossa -hanke (Ruokavirasto, Luomus)
- Lykky-hanke: Lypsylehmien kuolemaan johtavat syyt ja riskitekijät -tutkimushanke (Helsingin Yliopisto, Valio, Honkajoki Oy, MMM)
- Lypsykarjan strateginen terveydenhuolto - karjan terveys talouden kilpailutekijänä -hanke (Satafood Kehittämisyhdistys ry)

TOIMINTAKATSAUS 2021

- Lypsykarjojen hyvän paratuberkuloositilanteen todentaminen ja sertifiointi lypsykarjatalouden tukemiseksi -hanke (Ruokavirasto)
- Lypsylehmien sorkka-alueen ihotulehdus – uusi uhka lypsykarjataloudelle (Ruokavirasto, Helsingin yliopisto, MMM)
- SAPARO-hanke (Helsingin yliopisto)
- VirSta-hanke: Virusten esiintyvyys ja säilyvyys elintarviketuotantoketjussa ja elintarviketeollisuuden prosesseissa (Helsingin yliopisto, Ruokavirasto)
- Terve vasikka -hanke: Terve ja vastustuskykyinen vasikka (Helsingin yliopisto, MMM)
- VaVa -hanke: Vahvat vasikat (ProAgria Etelä-Pohjanmaa, ProAgria Keskusten Liitto, LUKE)

Yhteistyö viranomaisten kanssa

Maa- ja metsätalousministeriön ja Ruokaviraston asettamat viralliset työryhmät, joihin ETT osallistui:

- Pysyvään mikrobilääketyöryhmään (PMT) ja sen tuotantoeläinlääketyöryhmät
- Villisikatyöryhmä
- Lintuinfluenssan ja Newcastlel taudin asiantuntijatyöryhmä
- Sikaruttoasiantuntijatyöryhmä

Ruokaviraston ja ETT:n yhteistyöpalavereita pidettiin 2020 aikana neljä kertaa. Ruokaviraston virkamiehet ja läänineläinlääkärit osallistuvat ETU-terveydenhuollon asiantuntijaryhmiin.

Viranomaisyhteistyötä tehtiin myös seuraavissa:

- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston koordinoima Tila- ja lupavalvontafoorumi
- Ruokaviraston Nordic-Baltic Workshop on biocides and disinfection in relation to outbreaks of serious transmissible diseases. ETT:n esitys: "Choosing a disinfection method on a site"

YHDISTYKSEN TIEDOT

Viestintä

- ETT julkaisi neljä suomenkielistä ja yhden ruotsinkielisen uutiskirjeen, jotka jaettiin yhdistyksen jäsenille, kannattajajäsenille ja sidosryhmille. Lisäksi ajankohtaisista asioista tiedotettiin yhdistyksen verkkosivujen ja sosiaalisen median kautta (Facebook, Twitter) sekä Helsingin yliopiston ylläpitämän tuotantoeläinlääkäreiden sähköpostilistan kautta. RKH3-hanketoimista viestittiin Ruokaviraston Ruokaketjun uutisissa ja tuottajakirjeessä.
- Sertifiointiuutisoinnissa tehtiin jäsenyritysten viestinnän kanssa yhteistyötä.
- ETT:n verkkosivustolle lisättiin [Sertifioitu laatu](#) -osio kertomaan Nasevan ja Sikavan laatu-järjestelmistä ja tuotannon vahvuuksista.
- Tuottajien ja eläinlääkäreiden viestinnässä käytettiin Nasevan ja Sikavan uutisia, ETT:n verkkosivuja ja ETT:n Facebook-sivustoa sekä tuotantoeläinlääkäreiden sähköpostilistaa. Viestinnän tavoitavuudessa on kehitettävää.

ETT ry:n hallinnon ja toimintatapojen kehittäminen

- Henkilöstöpalavereita pidettiin 8 kertaa.
- M365 tehtävienhallintasovellusten käyttöönoton tehostaminen
- Perustettiin intranet toimintatapojen ja prosessien kuvaamiseksi

Henkilöstön koulutus ja osaamisen ylläpitäminen

ETT:n henkilöstö osallistui vuoden 2021 aikana asiantuntijuutta, työelämätaitoja ja verkostoa kehittävään koulutukseen ja toimintaan kotimaassa ja ulkomailla.

Yhdistyksen tiedot

Eläinten terveys ETT ry

PL 221 (Huhtalantie 2), 60101 Seinäjoki

Puh. 0400 363 304

www.ett.fi